

PORADNIK DLA PRZEDSIĘBIORCÓW SPOŁECZNYCH

UMOWA O DZIEŁO I UMOWA ZLECENIE – KTÓRĄ
Z UMÓW WYBRAĆ? NA CO NALEŻY ZWRACAĆ
SZCZEGÓLNA UWAGĘ?

Zarówno umowa o dzieło jak i umowa zlecenia są umowami cywilnymi. Pełnią one jednakże zdecydowanie inne funkcje i powodują różne skutki. W trakcie swojej działalności zawierając kontrakt z drugą stroną przedsiębiorcy często stają w obliczu dylematu, którą z tych umów wybrać? Poniższy podręcznik ma na celu zapoznanie przedsiębiorców z podstawowymi zagadnieniami dotyczącymi umowy o dzieło i umowy zlecenie. Ma pomóc przedsiębiorcom w dokonaniu właściwego wyboru oraz podpowiada na co należy zwracać uwagę przy formułowaniu umowy.

SPIS TREŚCI

UMOWA O DZIEŁO

1.	Na czym polega umowa o dzieło?	04
2.	Forma.....	04
3.	Obowiązki stron umowy o dzieło:.....	04
4.	Brak obowiązku osobistego wykonania dzieła	04
5.	Wynagrodzenie.....	05
5.1	Wynagrodzenie kosztorysowe	05
5.2	Wynagrodzenie ryczałtowe.....	05
5.3	Co jeśli strony nie ustaliły wynagrodzenia?	05
5.4	Kiedy wynagrodzenie staje się wymagalne?	06
6.	Odpowiedzialność na zasadach ogólnych.....	06
6.1	Wprowadzenie.....	06
6.2	Odpowiedzialność deliktowa	06
6.3	Odpowiedzialność kontraktowa	06
7.	Odpowiedzialność z tytułu wad dzieła (tzw. rękojmia)	06
8.	Kara umowna.....	07
9.	Odstąpienie od umowy.....	07
9.1	W przypadku opóźnienia się wykonawcy z rozpoczęciem dzieła	07
9.2	W każdej chwili	07
10.	Przedawnienie roszczeń.....	07

UMOWA ZLECENIA

1.	Na czym polega umowa zlecenia?	08
2.	Forma umowy zlecenia.....	08
3.	Obowiązki stron umowy zlecenia	08
4.	Osobiste wykonanie umowy zlecenia.....	09
4.1	Uwagi ogólne	09
4.2	Odpowiedzialność z tytułu powierzenia zlecenia osobie trzeciej	09
5.	Wynagrodzenie.....	09
5.1	Uwagi ogólne.....	09
5.2	Kiedy wynagrodzenie staje się należne?	09
6.	Odpowiedzialność	10
6.1	Wprowadzenie.....	10
6.2	Odpowiedzialność deliktowa	10
6.3	Odpowiedzialność kontraktowa	10
7.	Kara umowna.....	10
8.	Wypowiedzenie umowy zlecenia.....	10
9.	Przedawnienie.....	11
10.	Właściwość sądu.....	11

Ponizej zamieszczono zestawienie najistotniejszych różnic pomiędzy umową o dzieło i umową zlecenia:

Umowa zlecenia	Umowa o dzieło
Umowa zlecenia jest umową starannego działania.	Umowa o dzieło jest umową rezultatu, chodzi w niej o indywidualne wykonanie oznaczonego dzieła.
Zleceniodawca i Zleceniobiorca są równorzędnymi podmiotami, przy czym Zleceniobiorca powinien kierować się wskazówkami Zleceniodawcy co do sposobu świadczonej usługi.	Zamawiający i Wykonawca są równorzędnymi podmiotami. Wykonawca ma dużą swobodę w wykonaniu dzieła.
Zleceniobiorca powinien wykonywać pracę osobiście. Może on jednak w określonych przypadkach powierzyć jej wykonanie innej osobie. Jest to możliwe, gdy wynika to z umowy bądź zwyczaju albo gdy Zleceniobiorca jest do tego zmuszony przez okoliczności.	Wykonawca może, lecz nie musi wykonywać dzieła osobiście (chyba że co innego wynika z umowy). Wykonawca poleci wykonanie dzieła innym osobom, musi je osobiście nadzorować, gdyż osobiście odpowiada za rezultat pracy.
Kwota minimalnej stawki godzinowej za umowę aktualnie wynosi 12 złotych. Stawka ta co roku jest rewaloryzowana.	Przepisy nie regulują minimalnego wynagrodzenia.
Umowę zlecenia można wypowiedzieć w każdym czasie.	Co do zasady Kodeks cywilny nie przewiduje wypowiedzenia umowy o dzieło, lecz odstępianie od niej.
Zleceniobiorca zobowiązuje się do dokonania czynności dla Zleceniodawcy, jednak nie ponosi odpowiedzialności bezpośrednio za rezultat swojej pracy, lecz za staranność w wykonaniu zlecenia.	Wykonawca ponosi bezpośrednią odpowiedzialność za rezultat swej pracy. Odpowiada za jakość dzieła, zatem ponosi odpowiedzialność za wady fizyczne wykonanego dzieła.
W przypadku umowy zlecenia z upływem 2 lat przedawniają się: <ul style="list-style-type: none"> ■ roszczenia o wynagrodzenie za spełnione czynności i zwrot poniesionych wydatków przysługujące osobom, które stale lub w zakresie działalności przedsiębiorstwa trudnią się czynnościami danego rodzaju; to samo dotyczy roszczeń z tytułu zaliczek udzielonych tym osobom; ■ utrzymującym zakłady na ten cel przeznaczone.	Roszczenia wynikające z umowy o dzieło przedawniają się z upływem 2 lat od dnia oddania dzieła, a jeżeli dzieło nie zostało oddane – od dnia, w którym zgodnie z treścią umowy miało być oddane.
<ul style="list-style-type: none"> ■ roszczenia z tytułu utrzymania, pielęgnowania, wychowania lub nauki, jeżeli przysługują osobom trudniącym się zawodowo takimi czynnościami albo osobom Roszczeń tych dochodzi się przed sądem cywilnym.	

UMOWA O DZIEŁO

1. Na czym polega umowa o dzieło?

Przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie – Wykonawca, zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a Zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Umowa o dzieło jest umową rezultatu i wymaga, by działanie przyjmującego określone zamówienie doprowadziło do konkretnego, indywidualnie oznaczonego efektu (dzieła).

W umowie o dzieło chodzi o osiągnięcie konkretnego, indywidualnie oznaczonego efektu.

Umowa o dzieło odznacza się tym, że wykonawca ma daleko posuniętą swobodę co do sposobu, w jaki będzie postępował w celu uzyskania ustalonego w umowie końcowego efektu, tj. utworzenia dzieła.

Umowa o dzieło może być zawierana między osobami fizycznymi, prawnymi oraz jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej.

Przedmiotem omawianej umowy powinno być konkretne dzieło, uzgodnione przez strony, przy czym może być ono rozumiane szeroko: jako obejmujące zarówno przedmioty w postaci materialnej (np. wykonanie szafki kuchennej, wyrzeźbienie figurki), jak i w postaci niematerialnej (np. napisanie piosenki, zorganizowanie koncertu lub konferencji).

2. FORMA

Kodeks cywilny nie wymaga dla zawarcia umowy o dzieło szczególnej formy. Może ona być zawarta ustnie, pisemnie lub w sposób dorozumiany. W celach dowodowych zalecane jest zawarcie umowy w formie pisemnej.

3. OBOWIĄZKI STRON UMOWY O DZIEŁO:

Obowiązki Zamawiającego	Obowiązki Wykonawcy dzieła
Zapłata wynagrodzenia za stworzone dzieło	Wykonanie oznaczonego dzieła
Współdziałanie z wykonawcą w zakresie wykonania dzieła	Osobiste wykonanie dzieła, jeśli wywiązanie się z umowy zależy od osobistych przymiotów lub kwalifikacji wykonawcy
Odebranie wykonanego dzieła	Właściwe użycie do wykonania dzieła materiałów dostarczonych przez zamawiającego i zwrot ich części w przypadku nieużycia w całości Niezwłoczne zawiadomienie zamawiającego o tym, że dostarczony przez niego materiał nie nadaje się do prawidłowego wykonania dzieła Informowanie zamawiającego o okolicznościach mogących przeszkodzić prawidłowemu wykonaniu dzieła

4. BRAK OBOWIĄZKU OSOBISTEGO WYKONANIA DZIEŁA

Zwykle do wykonania dzieła potrzebne są określone kwalifikacje (manualne, kucharskie etc.). Równocześnie zasadą jest, że po stronie Wykonawcy brak jest obowiązku osobistego wykonania dzieła, chyba że wynika to z osobistego charakteru dzieła (np. namalowanie obrazu) lub umowa stanowi inaczej. Wykonawca ponosi jednak odpowiedzialność jak za własne działanie lub zaniechanie za

działania i zaniechania osób, z których pomocą zobowiązanie wykonywa, jak również osób, którym wykonanie zobowiązania powierza.

Komentarz do Wzoru Umowa o dzieło: W przygotowanym przez nas wzorze Umowy o dzieło celem uniknięcia jakichkolwiek wątpliwości przewidzieliśmy postanowienie umowne zgodnie z którym Wykonawca nie może powierzyć wykonania dzieła osobie trzeciej, co wynika właśnie ze specyfiki wykonywanego dzieła, które wymaga osobistego świadczenia Wykonawcy.

5. WYNAGRODZENIE

Umowa o dzieło jest zawsze odpłatna. Istnieją dwa sposoby ustalania wynagrodzenia:

- (a) **kosztorysowe** – czyli na podstawie zestawienia planowanych prac i przewidywanych kosztów z podaniem cen jednostkowych lub
- (b) **ryczałtowe** – czyli polegające na określeniu z góry wysokości wynagrodzenia w oznaczonej kwocie bez przeprowadzania szczegółowej analizy kosztów wytwarzania dzieła.

5.1 Wynagrodzenie kosztorysowe

Wynagrodzenie kosztorysowe obejmuje szacunkową wycenę materiałów niezbędnych do wykonania dzieła, a także jednostkowych prac, które zostaną przeprowadzone przez wykonawcę w ramach zawartej umowy o dzieło. Ten sposób ustalania wynagrodzenia stosuje się zazwyczaj w odniesieniu do dzieła charakteryzującego się dużym stopniem skomplikowania, gdy jego wykonanie jest wieloetapowe z udziałem różnego rodzaju prac. Ostateczne obliczenie należnego wynagrodzenia jest dokonywane na podstawie końcowego kosztorysu dopiero po wykonaniu dzieła.

Uwaga! Przy wynagrodzeniu kosztorysowym obie strony umowy o dzieło muszą liczyć się z tym, że wysokość wyznaczonej zapłaty za dzieło może w końcowym rozrachunku odbiegać (czasem nawet znacznie) od kwoty ustalonej w chwili zawarcia umowy. Aby zapobiec sporom, jakie mogą wyniknąć w chwili rozliczenia dzieła, w umowie można wskazać (np. procentowo lub wartościowo), o ile może wzrosnąć ostateczna zapłata za wykonanie dzieła w stosunku do wynagrodzenia przewidywanego w pierwotnych ustaleniach.

Zamawiający ma możliwość odstąpić od umowy wyłącznie w czasie realizacji umowy, czyli do chwili, gdy zamówione dzieło nie zostało jeszcze wykonane.

Przykład

Panu Tomaszowi zlecono wykonanie dzieła w postaci balustrady. Uzyskał od Zamawiającego zgodę na wykonywanie dodatkowych prac nieobjętych umową. Po stworzeniu umówionej balustrady okazało się, że ostateczna kwota wynagrodzenia należnego Panu Tomaszowi znacznie przewyższa planowaną pierwotnie zapłatę. Z racji tego, że dzieło było już gotowe, Zamawiający nie miał możliwości odstąpienia od umowy i musi zapłacić Panu Tomaszowi wynagrodzenie w pełnej przysługującej mu wysokości.

5.2 Wynagrodzenie ryczałtowe

Wynagrodzenie ryczałtowe z góry określa wysokość zapłaty przysługującej za dzieło. Wykonawca ma do niej prawo niezależnie od rzeczywiście poniesionych kosztów stworzenia umówionego dzieła. Przy tak ustalonym wynagrodzeniu strony umowy o dzieło nie muszą przeprowadzać bardziej skomplikowanych rozliczeń.

Zagrożeniem przy tak ustanowionym wynagrodzeniu jest to, że ryczałt określony na zbyt niskim poziomie może negatywnie wpłynąć na opłacalność wykonywania dzieła. Z drugiej strony, zbyt wysoka kwota może narazić zamawiającego na dodatkowe wydatki.

Wskazanie w umowie wynagrodzenia ryczałtowego skutkuje zasadniczo brakiem możliwości domagania się zarówno jego podwyższenia, jak i obniżenia, nawet jeśli przy zawieraniu umowy nie dało się przewidzieć rozmiarów lub kosztów prac.

Jeżeli strony umówiły się o wynagrodzenie ryczałtowe, przyjmujący zamówienie nie może żądać podwyższenia wynagrodzenia, chociażby w czasie zawarcia umowy nie można było przewidzieć rozmiaru lub kosztów prac.

Wyjątkiem jest dopuszczalność podwyższenia ryczałtu lub rozwiązania umowy przez sąd w przypadku tzw. nadzwyczajnej zmiany stosunków, o której mowa (np. w razie znacznej podwyżki cen materiałów niezbędnych do stworzenia dzieła). W takim przypadku zamawiający nie może żądać obniżenia wynagrodzenia ryczałtowego.

Przykład

Pan Tomasz zawarł umowę na podstawie, której miał wykonać dzieło w postaci rzeźby w kształcie anioła. Początkowo zakładała, iż zajmie mu to 5 dni i do jego wykonania zużyje 10 kilogramów gipsu. W trakcie prac okazało się jednak, że będzie to wymagać dodatkowych kilku dni. Pomimo, że finalnie wykonaniu rzeźby poświęcił 10 dni oraz zużył 14 kilogramów gipsu, należne będzie mu wynagrodzenie w pierwotnie ustalonej kwocie.

5.3 Co jeśli strony nie ustaliły wynagrodzenia?

Jeżeli strony nie ustaliły wysokości wynagrodzenia ani nie wskazały podstaw do jego ustalenia, wówczas należy odwołać się do:

- (a) zwykłych stawek rynkowych za wykonanie dzieła takiego samego lub podobnego rodzaju albo
- (b) wcześniejszych umów tego samego rodzaju zawieranych przez strony na wykonanie takiego samego lub podobnego dzieła.

Jeśli w szczególnych przypadkach nie da się ustalić wynagrodzenia w omawiany sposób, wynagrodzenie przysługuje w wysokości odpowiadającej uzasadnionemu nakładowi pracy wykonawcy dzieła. W sytuacji gdy dzieło ma być oddawane etapami i wynagrodzenie zostało skalkulowane za każdą część z osobna, wynagrodzenie należy się z chwilą spełnienia każdego ze świadczeń częściowych.

Zamawiający nie może odmówić zapłaty wynagrodzenia mimo niewykonania dzieła, jeżeli wykonawca był gotów je wykonać, lecz doznał przeszkód z przyczyn dotyczących zamawiającego. Za takie przyczyny należy uznać wszelkie przeszkody leżące po stronie zamawiającego, choćby niezawinione, które spowodowały niewykonanie dzieła.

5.4 Kiedy wynagrodzenie staje się wymagalne?

Jeśli strony odmiennie się nie umówiły wypłata wynagrodzenia powinna nastąpić w chwili oddania dzieła, przy czym jeśli dzieło ma być oddawane częściami, a wynagrodzenie zostało ustalone za każdą część z osobna, wynagrodzenie stanie się należne z chwilą oddania każdej z części.

Komentarz do wzoru Umowa o dzieło: W przygotowanym przez nas wzorze Umowy o dzieło przewidzieliśmy wynagrodzenie ustalane w drodze ryczałtu dzięki czemu zarówno Zlecający z wyprzedzeniem będzie wiedział ile będzie musiał zapłacić za wykonane dzieło, jak również Wykonawca będzie z góry wiedział ile na danym dziele zarobi.

6. ODPOWIEDZIALNOŚĆ NA ZASADACH OGÓLNYCH

6.1 Wprowadzenie

Przepisy prawa cywilnego jasno precyzują, że ten, kto ze swej winy wyrządził drugiemu szkodę, ma obowiązek ją naprawić. Pojęcie szkody obejmuje zarówno stratę, jak też utracone korzyści. Wysokość szkody wykazać musi osoba, która dochodzi odszkodowania.

W przypadku umowy zlecenia wyróżnić można odpowiedzialność odszkodowawczą:

- (a) deliktową – za wyrządzenie szkody wskutek popełnienia czynu niedozwolonego lub
- (b) kontraktową – za niewykonanie albo nienależyte wykonanie zobowiązania przez Zleceniobiorcę.

6.2 Odpowiedzialność deliktowa

Jeśli Zleceniobiorca dopuści się czynu niedozwolonego, przez co Zamawiający poniesie szkodę, wówczas Zamawiający ma prawo domagać się od Wykonawcy odszkodowania. W tym przypadku Zamawiający musi udowodnić winę po stronie Wykonawcy.

6.3 Odpowiedzialność kontraktowa

Odpowiedzialność kontraktową Wykonawca ponosi za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy.

Aby można było przesądzać o odpowiedzialności Wykonawcy, musi powstać szkoda oraz zaistnieć związek przyczynowy między niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zobowiązania a szkodą. **Zamawiający nie musi udowadniać winy przyjmującego zlecenie.**

W przypadku odpowiedzialności kontraktowej mamy do czynienia z domniemaniem winy, co przejawia się tym, że w razie wystąpienia szkody przyjmuje się, że doszło do niej wskutek zaniedbań i zaniechań Wykonawcy.

To właśnie Wykonawca musi wykazać, że szkoda jest następstwem okoliczności, za które on nie odpowiada.

Wykonawca może uwolnić się od odpowiedzialności, jeśli wykáže, że wykonał zobowiązanie albo że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania nastąpiło nie z jego winy, np. w skutek dostarczenia przez Zamawiającego wadliwych materiałów.

Odpowiedzialność Zamawiającego zasadza się przede wszystkim na obowiązku zapłaty wynagrodzenia na rzecz Wykonawcy. Podstawową konsekwencją opóźnienia jest obowiązek zapłaty odsetek. Dodatkowo na Zamawiającym spoczywać będzie obowiązek naprawienia ewentualnej szkody wynikającej z niewykonania tego obowiązku w terminie.

7. ODPOWIEDZIALNOŚĆ Z TYTUŁU WAD DZIEŁA (TZW. RĘKOJMIA)

Wykonawca odpowiada za wady dzieła. Wykonawca nie ma możliwości uwolnienia się od odpowiedzialności przez wykazanie, że wady powstały bez jego winy lub bez jego wiedzy i ponosi ją na zasadzie ryzyka.

Zamawiający może żądać usunięcia wad, wyznaczając w tym celu przyjmującemu zamówienie odpowiedni termin, z zastrzeżeniem, że po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu nie przyjmie naprawy. Przyjmujący może odmówić naprawy, gdyby wymagało to nadmiernych kosztów.

Gdy wady są niemożliwe do usunięcia albo gdy z okoliczności wynika, że wykonawca nie zdoła ich usunąć w odpowiednim czasie, zamawiający może odstąpić od umowy, jeżeli wady są poważne. Gdy wady są nieistotne dla dzieła, zamawiający może żądać obniżenia wynagrodzenia w odpowiedniej proporcji do umówionego wynagrodzenia. To samo dotyczy przypadku, gdy wykonawca nie usunął wad w terminie wyznaczonym przez zamawiającego.

Przykład

Pan Tomasz wykonał dzieło w postaci stołu kuchennego. Zamawiający zgłosił mu, że jedna z nóg stołu jest krótsza, co powoduje, że stół jest niestabilny. Zamawiający poprosił o usunięcie

wad w terminie 2 tygodni. Z racji tego, że Pan Tomasz nie wykonał niezbędnych napraw Zamawiający zapłacił mu wynagrodzenie o 200 złotych niższe od pierwotnie ustalonego.

8. KARA UMOWNA

Kara umowna jest dodatkowym postanowieniem umownym, które warto wprowadzić do umowy w celu lepszego zabezpieczenia swoich interesów. W ramach kary umownej strony umowy mogą swobodnie określić zakres i sposób naprawienia szkody spowodowanej niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem niepieniężnego zobowiązania umownego (obowiązku współdziałania Zleceniodawcy przy wykonaniu zlecenia).

Wysokość kary umownej w zasadzie jest dowolna. Przyjmuje się jednak, że nie powinna nadmiernie wygórowana (nie ma być źródłem wzbogacenia, ale rekompensatą). Chociaż kara umowna występuje wyłącznie pod postacią określonej sumy, niekoniecznie musi to oznaczać, że zastrzegając ją, należy ustalić jednocześnie jej wysokość. Określenie kary może nastąpić przez wskazanie kryteriów, którymi posługując się, możliwe będzie wskazanie sumy, jaką dłużnik zobowiązany będzie zapłacić wierzycielowi. Stosowane tu bywają rozmaite rozwiązania, np. określony procent wartości całego lub części świadczenia, czy też określona stawka pomnożona przez ilość dni zwłoki

W celu lepszego zabezpieczenia swoich interesów warto zawrzeć postanowienie zgodnie z którym kara umowna nie wyłącza dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych.

9. ODSZKODOWANIE OD UMOWY

9.1 W przypadku opóźnienia się Wykonawcy z rozpoczęciem dzieła

Zamawiający może, bez wyznaczenia dodatkowego terminu, odstąpić od umowy jeszcze przed upływem terminu do wykonania dzieła, gdy przyjmujący zamówienie opóźnia się z rozpoczęciem lub wykończeniem dzieła tak bardzo, że nie jest prawdopodobne, żeby zdołał je ukończyć w ustalonym wcześniej terminie.

Przykład

Strony w umowie o dzieło ustaliły, że Pan Tomasz wykona do dnia 30 września 2016 roku 50 sztuk krzeseł z litego drewna. W dniu 20 września 2016 roku Zamawiający odwiedził pracownię Wykonawcy i dowiedział się, że nie rozpoczął on jeszcze prac na krzesłami i w związku z tym odstąpił od łączącej strony umowy.

9.2 W każdej chwili

Do momentu, aż dzieło nie zostanie zakończone Zamawiający może w każdej chwili odstąpić od umowy. W takim wypadku będzie on jednak zobowiązany do zapłaty umówionego wynagrodzenia (przy czym można od niego odliczyć to, co Wykonawca zaoszczędził z powodu niewykonania dzieła).

10. PRZEDAWNIE NIE ROSZCZEŃ

Roszczenia wynikające z umowy o dzieło przedawniają się od dnia oddania dzieła, a jeżeli dzieło nie zostało oddane – od dnia, w którym zgodnie z treścią umowy miało być oddane.

Przykład

Strony w umowie o dzieło ustaliły, że Pan Tomasz do dnia 1 sierpnia 2015 roku przekaże Zamawiającemu 30 słoików konfitury wiśniowej. Pan Tomasz w dniu 10 sierpnia 2015 r. przekazał 20 słoików. Zamawiający zażądał dostarczenia brakujących 10 słoików. Roszczenia Zamawiającego przedawnią się 1 sierpnia 2017 r., a więc z upływem 2 lat, licząc od dnia, w którym dzieło miało być oddane.

II. WŁAŚCIWOŚĆ SĄDU

W związku z wykonaniem umowy zaistnieć mogą różnego rodzaju nieporozumienia i konflikty. Dlatego też w celu zabezpieczenia swoich interesów należy podjąć odpowiednie działania już na etapie zawierania umowy. Korzystnym rozwiązaniem jest zawarcie w umowie postanowienie zgodnie z którym strony będą starały się rozwiązać wszelkie zaistniałe spory polubownie. Takie rozwiązanie z całą pewnością jest korzystniejsze dla obu stron i pozwoli uniknąć długotrwałych i kosztownych postępowań sądowych.

Biorąc jednak pod uwagę, że nie wszystkie zaistniałe pomiędzy stronami konflikty da się rozwiązać polubownie warto ustalić, który sąd będzie właściwy w przypadku konieczności wniesienia powództwa, na przykład o zasądzenie odszkodowania z tytułu nienależytego wykonania umowy.

Sądem właściwym może być zarówno sąd właściwy dla siedziby lub miejsca zamieszkania Wykonawcy lub Zamawiającego, a także sąd, gdzie umowa miała być wykonana.

Komentarz do wzoru Umowy o Dzieło: W przygotowanych przez nas wzorach Umowy o dzieło przewidzieliśmy, że sądem właściwym będzie sąd właściwy dla miejsca zamieszkania Wykonawcy lub miejsca prowadzenia działalności gospodarczej przez Wykonawcę, dzięki czemu sprawę prowadzić będzie sąd znajdujący się w jego najbliższej okolicy i tym samym Wykonawca nie będzie musiał ponosić wysokich kosztów z tytułu dojazdu do sądu.

UMOWA ZLECENIA

1. Na czym polega umowa zlecenia?

W wyniku zawarcia umowy zlecenia Zleceniobiorca zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej, w zamian za określone świadczenie. Umowę zlecenia zalicza się do tzw. umów starannego działania. Oznacza to, że Zleceniobiorca nie jest ostatecznie odpowiedzialny za efekt, a jedynie za wykonanie umowy z należytą starannością (np. nauczyciel zobowiązuje się do starannego prowadzenia korepetycji, ale nie gwarantuje, że uczeń uzyska 100% punktów na maturze).

Czynnością prawną jest między innymi:

- (a) zawarcie umowy,
- (b) złożenie innego oświadczenia woli bądź
- (c) reprezentowanie zleceniodawcy przed organami sądowymi lub administracyjnymi.

Mimo że ścisła definicja umowy zlecenie nie obejmuje zleceń dotyczących wykonywania faktycznych czynności, to w praktyce tę umowę często stosuje się także w odniesieniu do takich właśnie czynności, polegających np. na sprzątnięciu budynków czy roznoszeniu gazet. Przepisy dotyczące umów zlecenia stosujemy bowiem do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami.

2. Forma umowy zlecenia

Kodeks cywilny nie wymaga szczególnej formy dla zawarcia umowy zlecenia, niezależnie od tego co jest przedmiotem zlecenia. Zawarcie umowy zlecenia następuje z chwilą złożenia zgodnego oświadczenia woli przez dającego i przyjmującego zlecenie. Może ona być zawarta ustnie, pisemnie lub w sposób dorozumiany. W celach dowodowych zalecane jest zawarcie umowy w formie pisemnej, pomoże to uniknąć ewentualnych nieporozumień i wątpliwości towarzyszących nieformalnym (niespisanym) porozumieniom.

3. Obowiązki stron umowy zlecenia

Obowiązki Zamawiającego	Obowiązki Zleceniobiorcy
Zapłata wynagrodzenia za wykonaną pracę (nie dotyczy to umów zlecenia, które są bezpłatne)	Wykonanie z należytą starannością umówionych czynności na rzecz dającego zlecenie
Zwrócenie wydatków zleceniobiorcy, które ten poniósł w celu należytego wykonania zlecenia	Stosowanie się do wskazówek zleceniodawcy (zleceniobiorca może bez uprzedniej zgody dającego zlecenie odstąpić od wskazanego przez niego sposobu wykonania zlecenia, jeżeli nie ma możliwości uzyskania jego zgody, a zachodzi uzasadniony powód do przypuszczenia, że zleceniodawca zgodziłby się na zmianę, gdyby wiedział o istniejącym stanie rzeczy)
Zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy w zakładzie pracy lub w innym wyznaczonym miejscu	Udzielanie zleceniodawcy potrzebnych wiadomości o przebiegu procesu realizacji zlecenia (naruszenie tego obowiązku stanowi nienależyte wykonanie zobowiązania)
Skierowanie na szkolenie bhp, jeśli przemawia za tym rodzaj wykonywanej pracy, a także warunki, w jakich ta praca jest świadczona	Poinformowanie zleceniodawcy o powierzeniu wykonania zlecenia osobie trzeciej (gdy taką możliwość przewidują postanowienia umowy zlecenia – wynika to ze zwyczaju lub gdy zleceniobiorca jest do tego zmuszony okolicznościami)
Zgłoszenie przyjmującego zlecenie na formularzu ZUS ZUA w terminie 7 dni do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnego lub na ZZA (tylko do ubezpieczenia zdrowotnego), jeśli umowa zlecenia stanowi dodatkowy tytuł do ubezpieczenia społecznego	Przestrzeganie zasad bhp
Wyrejestrowanie z ubezpieczeń społecznych w terminie 7 dni	Wydanie wszystkiego, co przy wykonaniu zlecenia uzyskał dla zleceniodawcy (np. przekazanie rzeczy, dokumentów)
Odprowadzanie do ZUS naliczonych składek oraz do urzędu skarbowego pobranych zaliczek na podatek dochodowy	

4. OSOBISTE WYKONANIE UMOWY ZLECENIA

4.1 Uwagi ogólne

Co do zasady Zleceniobiorca powinien wykonać umowę osobiście, o ile strony nie ustaliły inaczej w umowie. Nie jest to jednak generalny zakaz korzystania z pomocy innych osób, przyjmujący zlecenie może bowiem wykonywać działania składające się na jego świadczenie wspólnie z innymi osobami albo powierzyć wykonanie niektórych z tych działań innym osobom pod jego nadzorem (Zleceniobiorca odpowiada za te osoby). Przepis zakazuje jedynie powierzenia wykonania zlecenia osobie trzeciej, czyli przekazania wszystkich lub

niektórych niezbędnych działań do samodzielnego wykonania innej osobie (zastępcy).

Mimo obowiązku osobistego wykonania zlecenia przyjmujący zlecenie może powierzyć jego wykonanie osobie trzeciej, jeżeli osobiste dokonanie zleczonej czynności uniemożliwiają mu okoliczności (np. choroba, konieczny wyjazd itp.). Przyjmujący zlecenie, który w sposób dozwolony powierza wykonanie czynności innej osobie, powinien niezwłocznie zawiadomić dającego zlecenie o osobie i miejscu zamieszkania zastępcy. Ponadto na żądanie dającego zlecenie przyjmujący ma mu podać dalsze informacje, umożliwiające kontakt z zastępcą, np. adres zamieszkania lub prowadzenia działalności, numeru telefonu itp. Dane kontaktowe mają umożliwić Zleceniodawcy udzielenie zastępcy wskazówek co do sposobu wykonania czynności.

Komentarz do wzoru Umowy Zlecenia: W przygotowanym przez nas wzorze Umowy zlecenia celem uniknięcia jakichkolwiek wątpliwości przewidzieliśmy postanowienie zgodnie z którym Zleceniobiorca jest zobowiązany do osobistego wykonania przedmiotu zlecenia.

4.2 Odpowiedzialność z tytułu powierzenia zlecenia osobie trzeciej

Zakres odpowiedzialności przyjmującego zlecenie za działania i zaniechania zastępcy zależy od tego, czy zastępstwo było według zawartej umowy zlecenia dopuszczalne, oraz czy dokonał wymaganego zawiadomienia Zleceniodawcy. Jeżeli oba warunki są spełnione, a zastępca nie wykonuje lub nienależyte wykonuje zleconą czynność, Zleceniobiorca ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą wyłącznie wówczas, gdy swojego zastępcę wybrał bez dołożenia należytej staranności. Dokonując oceny tej staranności, preferencje Zleceniodawcy co do osoby zastępcy należy brać pod uwagę tylko wówczas, gdy są one znane Zleceniobiorcy.

Jeżeli Zleceniobiorca nie mógł korzystać z zastępstwa lub nie dokonał wymaganego zawiadomienia, jego odpowiedzialność za działania i zaniechania zastępcy kształtuje się według

reguł ogólnych (omówionych poniżej), a w przypadku gdy według umowy zlecenia zastępstwo było niedopuszczalne odpowiedzialność Zleceniobiorcy będzie nawet większa.

Obowiązkiem Zleceniobiorcy, który ustanawia zastępcę, jest przekazanie temu zastępcy wszystkich posiadanych informacji potrzebnych do prawidłowego wykonania zlecenia. W razie naruszenia tego obowiązku Zleceniobiorca ponosi odpowiedzialność za nienależyte wykonanie zobowiązania, choćby w wyborze osoby zastępcy dołożył wymaganej staranności.

5. WYNAGRODZENIE

5.1 Uwagi ogólne

Przepisy kodeksu cywilnego nie wprowadzają wymogu odpłatności, ale brak wynagrodzenia dla Zleceniobiorcy musi wyraźnie wynikać z łączącej strony umowy. Jeżeli umowa zlecenia jest odpłatna, strony powinny w jej treści precyzyjnie określić wysokość wynagrodzenia, termin i sposób zapłaty. Wynagrodzenie za zlecenie nie musi być określone przez strony wyłącznie w formie pieniężnej i może mieć również inny charakter, np. barterowy (usługa za usługę).

W przypadku milczenia przyjmuje się, że za wykonanie zlecenia Zleceniobiorcy należy się wynagrodzenie w wysokości obowiązującej na rynku taryfy ustalonej wedle wykonanej pracy.

Warto zaznaczyć, że od 17 sierpnia 2016 roku do wynagrodzenia z tytułu umowy zlecenia stosuje się przepisy z ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu. Tym samym kwota minimalnej stawki godzinowej w 2016 r. wynosi 12 zł. Kwota ta jest co roku aktualizowana i podlega ogłoszeniu w Monitorze Polskim, w drodze obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów.

Jeśli chodzi o koszty związane z wykonaniem zlecenia to z reguły ponosi je Zleceniodawca. W niektórych przypadkach Zleceniodawca powinien zwrócić Zleceniobiorcy wszelkie koszty, które ten poniósł w celu należytego wykonania usługi, wraz z odsetkami ustawowymi. Co do zasady, jeżeli wykonanie zlecenia wymaga nakładów finansowych, Zleceniodawca powinien na żądanie Zleceniobiorcy udzielić mu również odpowiedniej zaliczki. Ponadto Zleceniodawca powinien zwrócić pozostałe wydatki Zleceniobiorcy, które ten poczynił w celu należytego wykonania zlecenia, wraz z odsetkami ustawowymi.

5.2 Kiedy wynagrodzenie staje się należne?

Wynagrodzenie jest należne Zleceniobiorcy dopiero po wykonaniu zlecenia (np. na podstawie przedłożonego rachunku), chyba że z umowy wynikają inne ustalenia w tym zakresie. Dla przykładu – strony mogą ustalić, że

wynagrodzenie w umówionej wysokości będzie wypłacane w ratach, bezpośrednio po wykonaniu określonego etapu zlecenia.

6. ODPOWIEDZIALNOŚĆ

6.1 Wprowadzenie

Przepisy prawa cywilnego jasno precyzują, że ten, kto ze swej winy wyrządził drugiemu szkodę, ma obowiązek ją naprawić. Pojęcie szkody obejmuje zarówno stratę, jak też utracone korzyści. Wysokość szkody wykazać musi osoba, która dochodzi odszkodowania.

W przypadku umowy zlecenia wyróżnić można odpowiedzialność odszkodowawczą:

- (a) deliktową – za wyrządzenie szkody wskutek popełnienia czynu niedozwolonego lub
- (b) kontraktową – za niewykonanie albo nienależyte wykonanie zobowiązania przez Zleceniobiorcę.

6.2 Odpowiedzialność deliktowa

Jeśli Zleceniobiorca dopuści się czynu niedozwolonego (np. posłuży się sfałszowanymi dokumentami), przez co Zleceniodawca poniesie szkodę, wówczas Zleceniodawca ma prawo domagać się od Zleceniobiorcy odszkodowania.

W tym przypadku Zleceniodawca musi udowodnić winę po stronie Zleceniobiorcy.

6.3 Odpowiedzialność kontraktowa

Odpowiedzialność kontraktową Zleceniobiorca ponosi za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy (np. gdy działania potrzebne do dokonania zleconej czynności wykonywał niezgodnie z treścią umowy czy wymogami należytej staranności, lub nie wykonywał ich w ogóle).

Aby można było przesądzać o odpowiedzialności Zleceniobiorcy, musi powstać szkoda oraz zaistnieć związek przyczynowy między niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zobowiązania a szkodą. **Zleceniodawca nie musi udowadniać winy przyjmującego zlecenie.**

W przypadku odpowiedzialności kontraktowej mamy do czynienia z domniemaniem winy, co przejawia się tym, że w razie wystąpienia szkody przyjmuje się, że doszło do niej wskutek zaniedbań i zaniechań Zleceniobiorcy.

To właśnie Zleceniobiorca musi wykazać, że szkoda jest następstwem okoliczności, za które on nie odpowiada. Zleceniobiorca może uwolnić się od odpowiedzialności, jeśli wykaże, że wykonał zobowiązanie albo że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania nastąpiło nie z jego winy. Winą Zleceniobiorcy jest zarówno zamiar niewywiązania się ze zobowiązania, jak również nieumyślne niedochowanie należytej staranności przy jego wykonywaniu.

Odpowiedzialność Zleceniodawcy zasadza się przede wszystkim na obowiązku zapłaty wynagrodzenia na rzecz Zleceniobiorcy. Podstawową konsekwencją opóźnienia jest obowiązek zapłaty odsetek. Dodatkowo na Zleceniodawcy spoczywać będzie obowiązek naprawienia ewentualnej szkody wynikające z niewykonania tego obowiązku w terminie.

Szkoda i obowiązek jej naprawienia mogą wystąpić np. wskutek wypowiedzenia umowy zlecenia bez ważnego powodu. Taka sytuacja może dotyczyć zarówno wypowiedzenia złożonego przez Zleceniodawcę, jak i Zleceniobiorcę.

7. KARA UMOWNA

Kara umowna jest dodatkowym postanowieniem umownym, które warto wprowadzić do umowy w celu lepszego zabezpieczenia swoich interesów. W ramach kary umownej strony umowy mogą swobodnie określić zakres i sposób naprawienia szkody spowodowanej niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem niepieniężnego zobowiązania umownego (obowiązku współdziałania Zleceniodawcy przy wykonaniu zlecenia).

Wysokość kary umownej w zasadzie jest dowolna. Przyjmuje się jednak, że nie powinna nadmiernie wygórowana (nie ma być źródłem wzbogacenia, ale rekompensatą). Chociaż kara umowna występuje wyłącznie pod postacią określonej sumy, niekoniecznie musi to oznaczać, że zastrzegając ją, należy ustalić jednocześnie jej wysokość. Określenie kary może nastąpić przez wskazanie kryteriów, którymi posługując się, możliwe będzie wskazanie sumy, jaką dłużnik zobowiązany będzie zapłacić wierzycielowi. Stosowane tu bywają rozmaite rozwiązania, np. określony procent wartości całego lub części świadczenia, czy też określona stawka pomnożona przez ilość dni zwłoki.

W celu lepszego zabezpieczenia swoich interesów warto zawrzeć postanowienie zgodnie z którym kara umowna nie wyłącza dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych.

8. WYPOWIEDZENIE UMOWY ZLECENIA

Umowa zlecenia może być wypowiedziana w każdym czasie zarówno przez Zleceniodawcę, jak i Zleceniobiorcę.

Strony mogą również określić w treści umowy okres wypowiedzenia (mają tu pełną dowolność) oraz sposób wypowiedzenia (np. na piśmie pod rygorem nieważności). Strony umowy zlecenia mogą więc określić w umowie terminy i sposoby wypowiedzenia i przez to zrzec się możliwości wypowiedzenia zlecenia w każdym czasie.

Gdy wypowiedzenia dokonuje Zleceniodawca, wówczas powinien zwrócić Zleceniobiorcy wydatki, które ten poczynił w celu należytego wykonania zlecenia. W razie odpłatnego zlecenia jest on ponadto zobowiązany wypłacić Zleceniobiorcy część wynagrodzenia odpowiadającą jego dotychczasowym czynnościom, a jeżeli wypowiedzenie nastąpiło bez ważnego powodu, powinien także naprawić szkodę wynikłą z tego faktu (art. 746 § 2 k.c.).

Jeżeli umowę, która była odpłatna, wypowiada Zleceniobiorca i czyni to bez ważnego powodu, wówczas jest on odpowiedzialny za szkodę.

Przykład

Pan Jan podpisał z hotelem "Jutrzenka" umowę zlecenia na podstawie, której miał zajmować się ogrodem wokół hotelu. W umowie przewidziano, że każdej ze stron przysługuje prawo wypowiedzenia umowy z zachowaniem 14-dniowego okresu wypowiedzenia. W dniu 1 lipca właściciel hotelu wypowiedział panu Janowi umowę. W takim przypadku umowa rozwiąże się 15 lipca. Hotel będzie zobowiązany zwrócić panu Janowi wydatki jakie poniósł w związku zakupem sprzętu m.in. kosiarki elektrycznej, niezbędnego do wykonania umowy.

9. PRZEDAWNNIENIE

W przypadku umowy zlecenia z upływem 2 lat przedawniają się:

- (a) roszczenia o wynagrodzenie za spełnione czynności i o zwrot poniesionych wydatków przysługujące osobom, które stale lub w zakresie działalności przedsiębiorstwa trudnią się czynnościami danego rodzaju; to samo dotyczy roszczeń z tytułu zaliczek udzielonych tym osobom,

- (b) roszczenia z tytułu utrzymania, pielęgnowania, wychowania lub nauki, jeżeli przysługują osobom trudniącym się zawodowo takimi czynnościami albo osobom utrzymującym zakłady przeznaczone na ten cel.

10. WŁAŚCIWOŚĆ SĄDU

W związku z wykonaniem umowy zaistnieć mogą różnego rodzaju nieporozumienia i konflikty. Dlatego też w celu zabezpieczenia swoich interesów należy podjąć odpowiednie działania już na etapie zawierania umowy. Korzystnym rozwiązaniem jest zawarcie w umowie postanowienie zgodnie z którym strony będą starały się rozwiązać wszelkie zaistniałe spory polubownie. Takie rozwiązanie z całą pewnością jest korzystniejsze dla obu stron i pozwoli uniknąć długotrwałych i kosztownych postępowań sądowych.

Biorąc jednak pod uwagę, że nie wszystkie zaistniałe pomiędzy stronami konflikty da się rozwiązać polubownie warto ustalić, który sąd będzie właściwy w przypadku konieczności wniesienia powództwa, na przykład o zasądzenie odszkodowania z tytułu nienależytego wykonania umowy.

Sądem właściwym może być zarówno sąd właściwy dla siedziby lub miejsca zamieszkania Zleceniodawcy lub Zleceniobiorcy, a także sąd, gdzie umowa miała być wykonana.

Komentarz do wzoru Umowy Zlecenia: W przygotowanych przez nas wzorach Umowy zlecenia przewidzieliśmy, że sądem właściwym będzie sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub prowadzenia działalności przez Zleceniobiorcę, dzięki czemu sprawę prowadzić będzie sąd znajdujący się w jego najbliższej okolicy i tym samym Zleceniobiorca nie będzie musiał ponosić wysokich kosztów z tytułu dojazdu do sądu.

UMOWA O DZIEŁO NR _____

Zawarta w dniu _____ roku w _____ pomiędzy:

_____ z siedzibą w _____, zarejestrowaną przez Sąd Rejonowy dla _____, _____ Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS _____, REGON _____, NIP _____, reprezentowanej przez _____ działającego jako _____¹, zwaną dalej „Zamawiającym”,

a

_____, zamieszkałą/ym przy ul. _____ w _____, legitymującą/ym się dowodem osobistym seria _____ numer _____, nr PESEL _____, nieprowadzącym działalności gospodarczej / prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą _____, o numerze NIP _____.²

Zwaną/-ym w dalszej części Umowy „Wykonawcą”,

o następującej treści:

§ 1.

PRZEDMIOT UMOWY

Zamawiający powierza wykonanie, a Wykonawca zobowiązuje się wykonać dzieło polegające na _____, zwane w dalszej części Umowy Dziełem.³

§ 2.

MATERIAŁY DO WYKONANIA DZIEŁA

1. *Wykonawca użyje do wykonania dzieła własnych materiałów./*

1. *Dla wykonania Dzieła Zamawiający zobowiązuje się wydać Wykonawcy w terminie _____ następujące materiały i narzędzia:*

a. _____

b. _____

c. _____

2. *Wykonawca po zakończeniu Dzieła zobowiązany jest rozliczyć się z otrzymanych materiałów i narzędzi oraz zwrócić te, których nie zużył do wykończenia Dzieła, najpóźniej w czasie przyjęcia Dzieła przez Zamawiającego⁴.*

¹ W tym miejscu bardzo prosimy o wpisanie formy prawnej (fundacja, stowarzyszenie), nazwy oraz wszelkich innych danych (adres, nr KRS, NIP etc.), dotyczących prowadzonej przez Państwa działalności.

² Postanowienie do wyboru, w zależności od statusu Wykonawcy.

³ Wzór umowy ma charakter podstawowy zatem w sytuacji, gdy dzieło stanowić będzie utwór lub inny przedmiot praw własności intelektualnej, należy w umowie zawrzeć dodatkowe postanowienia w tym zakresie.

§ 3.

TERMIN WYKONANIA DZIEŁA

Termin rozpoczęcia Dzieła Strony ustaliły na _____, a zakończenia i dostarczenia Zamawiającemu na _____.

§ 4.

PRZYJĘCIE DZIEŁA

1. Wykonawca zobowiązany jest dostarczyć Dzieło do siedziby Zamawiającego na podstawie protokołu przekazania sporządzonego w obecności przedstawicieli Zamawiającego i Wykonawcy.
2. Zamawiający zawiadamia Wykonawcę o przyjęciu Dzieła, nieprzyjęciu Dzieła lub uzależnieniu przyjęcia Dzieła od wprowadzenia wskazanych przez Zamawiającego poprawek.
3. Zawiadomienie następuje pisemnie w terminie _____ dni od dnia dostarczenia Dzieła.
4. Brak zawiadomienia w umówionym terminie jest równoznaczny z przyjęciem Dzieła bez zastrzeżeń.
5. Jeżeli Zamawiający uzależnia przyjęcie Dzieła od wprowadzenia określonych poprawek Wykonawca ma obowiązek wprowadzić je do Dzieła i ponownie dostarczyć poprawione Dzieło do siedziby Zamawiającego w terminie _____ od dnia otrzymania zawiadomienia.
6. Zamawiający dokonuje oceny skorygowanego Dzieła i powiadamia Wykonawcę o jego przyjęciu albo nieprzyjęciu w terminie _____ od dostarczenia poprawionego Dzieła. Nie przyjęcie jest równoznaczne z odstąpieniem od Umowy przez Zamawiającego.

§ 5.

WYNAGRODZENIE

1. Z tytułu realizacji dzieła określonego w § 1, Wykonawcy przysługiwać będzie wynagrodzenie w wysokości _____ (słownie: _____).
Kwota wynagrodzenia jest kwotą [brutto] / [netto i zostanie powiększona o należny podatek od towarów i usług].⁵

---

⁴ Wybór jednego z wariantów uzależnionych od tego czy zamierzają Państwo dostarczyć Wykonawcy materiały lub nie.

⁵ Postanowienie do wyboru, w zależności od statusu Wykonawcy.

2. Wynagrodzenie zostanie wypłacane po przekazaniu całości dzieła określonego w § 1, w terminie 7 dni od dnia przyjęcia Dzieła przez Zamawiającego, na poniższy rachunek bankowy Wykonawcy, numer konta: _____ w banku _____.
3. Zamawiający oświadcza, że wynagrodzenie zostanie pomniejszone o należną zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych zgodnie z obowiązującymi przepisami.⁶

§ 6.

POWIERZENIE WYKONANIA DZIEŁA OSOBIE TRZECIEJ

Wykonawca ma obowiązek wykonać dzieło osobiście i nie przysługuje mu prawo powierzenia wykonania dzieła osobie trzeciej.

§ 7.

KLAUZULA POUFNOŚCI

Wykonawca zobowiązuje się do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji uzyskanych w związku z wykonywaniem lub przy wykonywaniu niniejszej Umowy, tak w trakcie wykonywania niniejszej Umowy jak i po jej zakończeniu. W szczególności Wykonawca nie będzie - bez uprzedniej zgody Zamawiającego - wynosił lub przekazywał jakichkolwiek informacji dotyczących Zamawiającego, jego klientów lub kontrahentów, poza siedzibę Zamawiającego - niezależnie od tego czy informacje te są w formie materialnej oraz niezależnie od nośnika ich zapisu.

§ 8.

ZAKOŃCZENIE UMOWY

1. Umowa zostaje zawarta do dnia realizacji dzieła określonego w § 1, nie później jednak niż do _____ roku.
2. W razie zwłoki w wykonaniu dzieła Zamawiający może odstąpić od Umowy bez konieczności wyznaczania dodatkowego terminu.
3. Strony przewidują możliwość rozwiązania Umowy przez każdą z _____ dniowym / _____ tygodniowym / _____ miesięcznym okresem wypowiedzenia.

§ 9.

KARA UMOWNA

1. W razie zwłoki w wykonaniu dzieła Zamawiającemu przysługuje kara umowna w wysokości _____ % wartości dzieła za każdy dzień zwłoki.
2. W razie wystąpienia zwłoki w wykonaniu dzieła Zamawiający może:
_____

⁶ Postanowienie właściwe jeżeli umowa została zawarta z Wykonawcą, który nie prowadzi działalności gospodarczej.

- a. wyznaczyć Wykonawcy dodatkowy termin wykonania dzieła z zachowaniem prawa do kary umownej,
- b. odstąpić od Umowy, jeżeli zwłoka przekroczy okres _____, oraz żądać kary umownej.
3. Zamawiającemu przysługuje prawo do dochodzenia odszkodowania przewyższającego karę umowną.

§ 10.

PRAWO WŁAŚCIWE

Strony postanawiają, że prawem właściwym dla oceny niniejszej Umowy jest prawo polskie. W sprawach nieuregulowanych tą Umową mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego.

§ 11.

ZMIANA UMOWY

Wszelkie zmiany Umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.

§ 12.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Wszelkie spory wynikające z niniejszej Umowy strony będą starały się rozwiązać polubownie, a jeśli będzie to nieodzowne – poddadzą je rozstrzygnięciu przez sąd właściwy według miejsca zamieszkania Wykonawcy / prowadzenia działalności przez Wykonawcę⁷.
2. Wszelkie załączniki do niniejszej Umowy stanowią jej integralną część.
3. Umowę sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron.

Zamawiający:

Wykonawca:

_____

_____

Załączniki:

1. Protokół odbioru dzieła.

_____

⁷ Bardzo prosimy o wybór odpowiedniego wariantu , w zależności od tego czy Wykonawca prowadzi działalność gospodarczą.

PROTOKÓŁ

PRZEKAZANIA DZIEŁA

sporządzony dnia _____ w _____

w sprawie odbioru przedmiotu umowy _____ z dnia _____ pomiędzy:

1. Zamawiającym: _____, reprezentowanym przez _____ zamieszkałą/ym przy ul. _____ w _____, legitymującą/ym się dowodem osobistym seria _____ numer _____, nr PESEL _____.

oraz

2. Wykonawcą: _____, reprezentowanym przez _____ zamieszkałą/ym przy ul. _____ w _____, legitymującą/ym się dowodem osobistym seria _____ numer _____, nr PESEL _____.

1. Wykonawca przekazał wykonane dzieło, a Zamawiający nie zgłasza zastrzeżeń.*

2. Zamawiający zgłosił następujące zastrzeżenia i uwagi do wykonanego dzieła:*

a. _____

b. _____

c. _____

3. Wykonawca w terminie _____ uzupełni i poprawi wykonaną pracę zgodnie z zastrzeżeniami i uwagami wymienionymi w pkt 2 niniejszego protokołu.*

4. Zamawiający zastrzega sobie prawo zawiadomienia Wykonawcy w terminie _____ o przyjęciu Dzieła, nieprzyjęciu Dzieła lub uzależnieniu przyjęcia Dzieła od wprowadzenia wskazanych przez Zamawiającego poprawek.

Zamawiający:

Wykonawca:

_____

_____

*-niepotrzebne skreślić

....., dn. ....
(miejsowość) (data)

RACHUNEK NR ..... DO UMOWY O DZIEŁO

nr. .... z dnia.....

Zamawiający: .....
(dane zleceniodawcy: nazwa, adres, NIP,)

.....

Wykonawca: .....
(dane wykonawcy: imię, nazwisko, adres zamieszkania o ile jest inny niż zameldowania, adres zameldowania PESEL)

.....

Nr rachunku bankowego: .....

ROZLICZENIE

1. Kwota brutto: .....
(kwota wynagrodzenia brutto)

2. Koszty uzyskania przychodów: .....
(20 lub 50% z kwoty brutto)

3. Podstawa opodatkowania: .....
(poz. 1 minus poz. 2, zaokrąglona do pełnego złotego)

4. Podatek dochodowy: .....
(18% z kwoty z poz. 3)

5. Kwota do wypłaty: .....
(poz. nr 1 minus poz. nr 4)

(kwota do wypłaty słownie: .....)

.....
(podpis zamawiającego)

.....
(podpis wykonawcy)

Powyższą kwotę otrzymałem gotówką/przelewem

..... dn. ....
(podpis wykonawcy) (data)

UMOWA ZLECENIA NR _____

zawarta w dniu _____ roku w _____ pomiędzy:

_____ z siedzibą w _____, zarejestrowaną przez Sąd Rejonowy dla _____, _____ Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS _____, REGON _____, NIP _____, reprezentowanej przez _____ działającego jako _____¹,

zwaną dalej „Zamawiającym”,

a

_____, zamieszkałą/ym przy ul. _____ w _____, legitymującą/ym się dowodem osobistym seria _____ numer _____, nr PESEL _____, *nieprowadzącym działalności gospodarczej / prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą _____*, o numerze NIP _____².

Zwanym/ą w dalszej części Umowy „Zleceniobiorcą”,

o następującej treści:

§ 1.

PRZEDMIOT UMOWY

Zamawiający zleca, a Zleceniobiorca przyjmuje do wykonania następujące zadania³:

_____

§ 2.

WYNAGRODZENIE

1. Za wykonanie zadań określonych w § 1 Zamawiający wypłaci Zleceniobiorcy wynagrodzenie w wysokości⁴ _____ (słownie: _____). *Kwota wynagrodzenia jest kwotą [brutto] / [netto i zostanie powiększona o należny podatek od towarów i usług]*.⁵

2. Podstawą ustalenia wynagrodzenia Zleceniobiorcy będzie

_____

¹ W tym miejscu bardzo prosimy o wpisanie formy prawnej (fundacja, stowarzyszenie), nazwy oraz wszelkich innych danych (adres, nr KRS, NIP etc.), dotyczących prowadzonej przez Państwa działalności.

² Postanowienie do wyboru, w zależności od statusu Wykonawcy

³ W tym miejscu prosimy o wpisanie informacji dotyczących czego na czym dokładnie polegać mają obowiązki Zleceniobiorcy objęte umową. Jednocześnie wzór umowy ma charakter podstawowy zatem w sytuacji, gdy w ramach zlecenia mają np. powstawać utwory lub inne przedmioty praw własności intelektualnej, należy w umowie zawrzeć dodatkowe postanowienia w tym zakresie.

⁴ Aktualna stawka minimalnego wynagrodzenia za godzinę wynosi 12 zł. Kwota ta jest co roku rewaloryzowana i podlega ogłoszeniu w Monitorze Polskim, w drodze obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów.

⁵ Postanowienie do wyboru, w zależności od statusu Wykonawcy

-
-
3. Zamawiający oświadcza, że wynagrodzenie zostanie pomniejszone o należną zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych zgodnie z obowiązującymi przepisami.⁷
4. Wynagrodzenie określone w § 2 pkt. 1 zostanie wypłacone w terminie _____ dni⁸ roboczych od _____ na rachunek bankowy Zleceniobiorcy o numerze _____ w banku _____.

§ 3.

POWIERZENIA WYKONANIA OSOBIE TRZECIEJ

Zleceniobiorca jest obowiązany wykonać określone w § 1 Zlecenie osobiście i nie ma prawa powierzyć wykonania Zlecenia osobie trzeciej.

§ 4.

OBOWIĄZKI ZLECENIOBIORCY

1. Zleceniobiorca zobowiązuje się wykonywać zadania z najwyższą starannością i terminowo.
2. Po zakończeniu Umowy lub w każdej chwili na żądanie Zamawiającego, Zleceniobiorca zobowiązany jest zwrócić Zamawiającemu mienie powierzone mu w celu prawidłowego wykonania Umowy.

§ 4.

ZAKOŃCZENIE UMOWY

1. Umowa zostaje zawarta od dnia _____ do dnia _____. Po upływie wskazanego terminu Umowę uważa się za rozwiązana, chyba że Strony zgodnie na piśmie postanowią inaczej.
2. Strony przewidują możliwość rozwiązania Umowy przez każdą ze Stron z _____ dniowym / _____ tygodniowym / _____ miesięcznym okresem wypowiedzenia.
3. Jeśli Zleceniobiorca wypowie Umowę bez ważnego powodu ponosi odpowiedzialność za wynikłą stąd szkodę.
4. W wypadku rażącego naruszenia warunków Umowy przez Zleceniobiorcę Zamawiający może wypowiedzieć Umowę ze skutkiem natychmiastowym.

§ 6.

KARA UMOWNA

1. W przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania niniejszej Umowy Zleceniobiorca zobowiązuje się zapłacić Zamawiającemu karę umowną w wysokości _____ (słownie: _____).

---

⁶ Na przykład podstawa ustalenia wynagrodzenia może być zestawienie godzin pracy przedstawiono przez Zleceniobiorcę uprzednio zaakceptowane przez Zamawiającego.

⁷ Postanowienie właściwe jeżeli umowa została zawarta z Wykonawcą, który nie prowadzi działalności gospodarczej.

⁸ Na przykład w terminie 7 dni od dnia wykonania Zlecenia lub w terminie 7 dni od dnia zaakceptowania przez Zamawiającego zestawienia godzin pracy Zleceniobiorcy.

- Zamawiającemu przysługuje prawo do dochodzenia odszkodowania przewyższającego karę umowną.

§7

KLAUZULA POUFNOŚCI

Zleceniobiorca zobowiązuje się do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji uzyskanych w związku z wykonywaniem lub przy wykonywaniu niniejszej Umowy, tak w trakcie wykonywania niniejszej Umowy jak i po jej zakończeniu. W szczególności Zleceniobiorca nie będzie - bez uprzedniej zgody Zamawiającego - wynosił lub przekazywał jakichkolwiek informacji dotyczących Zamawiającego, jego klientów lub kontrahentów, poza siedzibę Zamawiającego - niezależnie od tego czy informacje te są w formie materialnej, czy też nie, oraz niezależnie od nośnika ich zapisu.

§ 7.

PRAWO WŁAŚCIWE

Strony postanawiają, że prawem właściwym dla oceny niniejszej Umowy jest prawo polskie. W sprawach nieuregulowanych tą Umową mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego.

§ 8.

ZMIANA UMOWY

Wszelkie zmiany Umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.

§ 8.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

- Wszelkie spory wynikające z niniejszej Umowy strony będą starały się rozwiązać polubownie, a jeśli będzie to nieodzowne – poddadzą je rozstrzygnięciu przez sąd właściwy według miejsca zamieszkania Zleceniobiorcy/ miejsca prowadzenia działalności przez Zleceniobiorcę.⁹
- Umowę sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron.

Zamawiający:

Zleceniobiorca:

Załączniki:

- Protokół wykonania zlecenia.

---

⁹ Bardzo prosimy o wybór odpowiedniego wariantu, w zależności od tego czy Wykonawca prowadzi działalność gospodarczą.

PROTOKÓŁ

WYKONANIA ZLECENIA

sporządzony dnia _____ w _____ [miejsowość]

w sprawie odbioru przedmiotu Umowy zlecenia _____ z dnia _____
pomiędzy:

1. Zamawiającym: _____, reprezentowanym przez _____
zamieszkałą/ym przy ul. _____ w _____,
legitymującą/ym się dowodem osobistym seria _____ numer
_____, nr PESEL _____.

oraz

2. Zleceniobiorca: _____, reprezentowanym przez _____
zamieszkałą/ym przy ul. _____ w _____,
legitymującą/ym się dowodem osobistym seria _____ numer
_____, nr PESEL _____.

1. Zamawiający stwierdza, że czynności przewidziane do realizacji wykonane zostały *zgodnie z Umową zlecenia/ nie zostały wykonane zgodnie z Umową zlecenia i Zamawiający zgłasza następujące uwagi**:

a. _____

b. _____

c. _____

2. Zleceniobiorca w terminie _____ poprawi wykonaną pracę zgodnie z zastrzeżeniami i uwagami wymienionymi w pkt 2 niniejszego protokołu.*

Zamawiający:

Wykonawca:

_____

_____

*-niepotrzebne skreślić

....., dnia .....

(miejsowość)

Nazwisko i imię.....

Adres .....

Data urodzenia .....

PESEL .....

NIP .....

OŚWIADCZENIE ZLECENIOBIORCY

**dla celów ustalenia obowiązku ubezpieczeń społecznych
i ubezpieczenia zdrowotnego
z tytułu wykonywania umowy zlecenia
zawartej w dniu ..... na okres od ..... do .....**

Ja, niżej podpisany, oświadczam, że:

1. Jestem zatrudniony na podstawie umowy o pracę TAK / NIE*

w .....

(dokładna nazwa i adres zakładu pracy)

Wynagrodzenie ze stosunku pracy w kwocie brutto wynosi: co najmniej minimalne wynagrodzenie / mniej niż minimalne wynagrodzenie* (w 2016 r. - 1850 zł, w 2017 r. - 2.000 zł).

2. Jestem zatrudniony na podstawie umowy zlecenia TAK / NIE*

w .....

(dokładna nazwa i adres zakładu pracy)

Wynagrodzenie z tytułu umowy zlecenia w kwocie brutto wynosi: co najmniej minimalne wynagrodzenie / mniej niż minimalne wynagrodzenie*.

Umowa zlecenia z innym przedsiębiorcą została zawarta na okres od ..... do .....

3. Jestem uczniem szkoły ponadpodstawowej/ ponadgimnazjalnej / studentem* i nie ukończyłem/am 26 lat TAK/NIE*

.....

(nazwa szkoły/uczelni, rok studiów)

Numer legitymacji szkolnej / studenckiej* .....

**4. Jestem osobą bezrobotną TAK / NIE*.
Jestem zarejestrowany(a) w Urzędzie Pracy TAK / NIE***

.....

(adres Urzędu Pracy)

z prawem / bez prawa* do zasiłku dla bezrobotnych.

5. Podlegam ubezpieczeniu społecznemu rolników od dnia TAK / NIE*

.....
(data powstania ubezpieczenia)

Właściwą Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego jest

.....
(siedziba właściwej KRUS)

6. Jestem emerytem / rencistą* TAK / NIE*

numer legitymacji .....

7. Prowadzę działalność gospodarczą – TAK / NIE*

Z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej opłacam za siebie **pełne składki ZUS** – TAK / NIE*.

Zgodnie z powyższym oświadczeniem z tytułu wykonywania tej umowy:

- Podlegam obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnym i wnoszę / nie wnoszę* o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym.
- Wnoszę / nie wnoszę* o objęcie dobrowolnymi ubezpieczeniami emerytalnymi i rentowymi.

Oświadczam, że dane zawarte w formularzu są zgodne ze stanem prawnym i faktycznym. O wszelkich zmianach mających wpływ na treść złożonego oświadczenia zobowiązuję się poinformować zleceniodawcę niezwłocznie.

.....
(czytelny podpis)

* Niepotrzebne skreślić

**OŚWIADCZENIE ZLECENIOBIORCY
DLA POTRZEB UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH**

Nazwisko podatnika .....

Imiona 1/..... 2/.....

Miejsce urodzenia..... Data urodzenia.....

Imię ojca..... Imię matki .....

PESEL..... NIP.....

Miejsce zamieszkania ..... Kod pocztowy.....

Ulica .....nr domu..... nr mieszkania.....

Urząd Skarbowy właściwy dla miejsca zamieszkania.....

.....

Oddział Narodowego Funduszu Zdrowia .....

---

1. Wnoszę o ubezpieczenie społeczne:

- a) emerytalne i rentowe,
- b) chorobowe,
- c) wypadkowe.

Pozostaję w stosunku pracy z :

.....
(podać nazwę zakładu pracy i dokładny adres)

Nie wnoszę o ubezpieczenia społeczne ponieważ (właściwe zaznaczyć)

- 1. Jestem studentem /ucznem (*niewłaściwe skreślić*) szkoły ponadpodstawowej i nie mam ukończonych 26 lat.
- 2. Jestem zatrudniony na podstawie umowy o pracę w innym zakładzie pracy i moje wynagrodzenie miesięczne, które jest podstawą naliczania składek na ubezpieczenia społeczne jest wyższe od minimalnego wynagrodzenia , tj. kwoty .....
- 3. Jestem jednocześnie zatrudniony od dnia ..... do dnia ..... na podstawie umowy zlecenie w innym zakładzie, od której odprowadzana jest składka na ubezpieczenie społeczne.
- 4. Jestem emerytem lub rencistą i jednocześnie jestem zatrudniony na umowę o pracę w innej firmie.
- 5. Jestem emerytem lub rencistą i jestem zatrudniony od ..... do ..... na umowę zlecenia w innej firmie.
- 6. Prowadzę działalność gospodarczą, od której odprowadzam składki na ubezpieczenie społeczne.
- 7. Jestem /nie jestem (*niewłaściwe skreślić*) zarejestrowany w Urzędzie Pracy (*podać nazwę i adres Urzędu Pracy*).....

Wnoszę /nie wnoszę (*niewłaściwe skreślić*) o objęcie mnie dobrowolnym ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym/ chorobowym.

Upoważniam Zleceniodawcę do dokonania w moim imieniu zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego.

O wystąpieniu zmian mających wpływ na treść złożonego oświadczenia niezwłocznie powiadomię zleceniodawcę.

.....
data i podpis zleceniobiorcy

.....
(miejsowość)

.....
(data)

RACHUNEK NR ..... DO UMOWY ZLECENIE

nr. .... z dnia.....

Zleceniodawca: .....

(dane zleceniodawcy: nazwa, adres, NIP.)

Zleceniobiorca: .....

(dane zleceniobiorcy: imię, nazwisko, adres zamieszkania o ile jest inny niż zameldowania, adres zameldowania PESEL)

Nr rachunku bankowego: .....

ROZLICZENIE:

1. Kwota brutto: .....
(kwota wynagrodzenia brutto)
2. Koszty uzyskania przychodów: .....
(20% wynagrodzenia brutto)
3. Składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez zleceniobiorcę (łącznie): .....
  - a. Emerytalna (9,76% wynagrodzenia brutto) .....
  - b. Rentowa (1,5% wynagrodzenia brutto) .....
  - c. Chorobowa (2,45% wynagrodzenia brutto) .....
4. Podstawa opodatkowania: .....
(poz. 1 minus poz. 2 i minus poz. 3, zaokrąglona do pełnych zł)
5. Składka na ubezpieczenie zdrowotne : .....
(9% wynagrodzenia brutto pomniejszonego o składki na ubezpieczenia społeczne)
6. Składka na ubezpieczenie zdrowotne podlegająca odliczeniu .....
(7,75% wynagrodzenia brutto)
7. Zaliczka na podatek dochodowy: .....
(18% z kwoty z poz. 4 minus kwota z poz. 6)
8. Kwota do wypłaty: .....
(poz. nr 1 minus poz. nr 3, minus poz. Nr 5 i mus poz. Nr 7)

(kwota do wypłaty słownie: .....)

.....
(podpis zamawiającego)

.....
(podpis wykonawcy)

Powyższą kwotę otrzymałem gotówką/przelewem

.....
(podpis wykonawcy)

.....
(data)

Opracowanie przygotowały:

Magdalena Dec, radca prawny

Agnieszka Staszek, aplikant radcowski

Stan prawny:

27 września 2016 roku

Niniejszy poradnik został stworzony przez DLA Piper w ramach projektu realizowanego we współpracy z NESST.

DLA Piper jest globalną firmą świadczącą usługi prawne, z szerokim programem świadczenia usług prawnych pro bono, wspomagającym przedsiębiorstwa społeczne, instytucje charytatywne oraz osoby fizyczne na całym świecie. Więcej informacji: www.dlapiper.com.

NESST od 20 lat wspiera rozwój przedsiębiorstw społecznych w krajach Ameryki Łacińskiej i Europy Środkowo-Wschodniej. Organizacja inwestuje kapitał filantropijny w biznesy o najwyższym potencjale generowania pozytywnego wpływu społecznego. Dowiedz się więcej: www.nesst.org/polska/prawol.

Celem publikacji jest przedstawienie ogólnego zarysu i omówienia wskazanych w niej kwestii o tematyce prawnej. Zawartość poradnika ograniczona jest do informacji, które były publicznie dostępne w dniu jego wydania. Jego celem nie jest i nie powinien być on używany w zastępstwie porady prawnej. Przed podjęciem określonego działania w konkretnej sytuacji, rekomendowane jest uzyskanie porady prawnej w celu weryfikacji zawartej tu treści. DLA Piper nie ponosi odpowiedzialności za żadne działania podjęte lub niepodjęte na podstawie niniejszej publikacji.